

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23.10.1992, sp. zn. 4 Tz 37/92, ECLI:CZ:NS:1992:4.TZ.37.1992.1

Číslo: 14/1993

Právní věta: Nabídnutí značné finanční částky účastníkovi dražby za to, aby z veřejné dražby odstoupil, nenaplnuje znaky trestného činu podplácení podle § 161 odst. 1 tr. zák. ani přípravy k trestnému činu podvodu podle § 7 odst. 1, § 250 odst. 1, 4 tr. zák., neboť takovým rozhodnutím účastník dražby vykonává jen své osobní právo (tedy neobstarává věci obecného zájmu spojené s dražbou jako např. licitátor) a neuvádí nikoho v omyl. Po účinnosti zák. č. 557/1991 Sb. takový čin naplnuje znaky trestného činu pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128c písm. b) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 23.10.1992

Spisová značka: 4 Tz 37/92

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě

Předpisy: 140/1961 Sb. § 7 odst. 1
§ 128c písm. b)
§ 161 odst. 1
§ 250 odst. 1
§ 250 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ČR zamítl stížnost pro porušení zákona podanou generálním prokurátorem ČR proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze 17. dubna 1992 sp. zn. 4 To 178/92.

Z odůvodnění:

Usnesením Okresního soudu v Litoměřicích z 11. února 1992 sp. zn. 3 T 4/92 bylo podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. zastaveno trestní stíhání obviněné V. B. pro skutek uvedený v obžalobě okresního prokurátora v Litoměřicích, kterým měla dne 15. června 1991 v dražební místnosti v budově Okresního úřadu v Litoměřicích při dražbě provozní jednotky Mlýny Litoměřice nabídnout a slíbit JUDr. P. R., majitelé firmy Nota Litoměřice, finanční částku ve výši 1 000 000 Kčs s tím, aby z veřejné dražby uvedené provozní jednotky odstoupil, aby tak dražený objekt získal jiný zájemce, čímž měla spáchat trestný čin podplácení podle § 161 odst. 1 tr. zák.

V odůvodnění uvedeného usnesení Okresní soud konstatoval, že žalovaným jednáním obviněné nebyla naplněna skutková podstata trestného činu podplácení podle § 161 odst. 1 tr. zák. zejména proto, že nebyl dán znak obstarávání věcí obecného zájmu. Prodej při veřejné dražbě je nepochybně natolik společensky významná činnost, že je ji možno považovat za obstarávání takových věcí, takže nabídnutí finanční částky např. licitátorovi by bylo možno posuzovat jako podplácení ve smyslu § 161 odst. 1 tr. zák. Účastník dražby však vykonává rozhodnutím, zda z dražby odstoupí, pouze své osobní právo, a výkon takového práva nemůže být za obstarávání věci obecného zájmu považován, ať již k němu dojde v rámci činnosti jakkoli společensky důležité. (srov. rozh. č. 16/1988 Sb rozh. tr., str. 77).

Stížnost okresního prokurátora proti uvedenému usnesení byla usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze 17. dubna 1992 sp. zn. 4 To 178/92 podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítnuta.

Krajský soud potvrdil správnost skutkových i právních závěrů napadeného usnesení s tím, že předmětné jednání by mohlo naplňovat jen znaky skutkové podstaty trestného činu pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128c písm. b) tr. zák., avšak tento trestný čin byl do našeho právního řádu zaveden až novelou trestního zákona – zák. č. 557/1991 Sb. s účinností od 1. 1. 1992. Zavedením této speciální skutkové podstaty tak dal zákonodárce najevo to, že podle dosud platných trestních ustanovení nebylo možno podobná jednání trestně postihovat (srov. důvodovou zprávu).

Proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem podal generální prokurátor České republiky dne 17. srpna 1992 v neprospěch obviněné V. B. stížnost pro porušení zákona. Uvedl v ní, že se soudy nezabývaly možností právního posouzení skutku jako přípravy k trestnému činu podvodu podle § 7 odst. 1 k § 250 odst. 1, 4 tr. zák., k čemuž však měli být vyslechnuti i další svědci (konkrétně nespecifikovaní) a měl být i vyžádán podrobnější záznam o průběhu veřejné dražby.

V případě zjištění, že obviněná svým jednáním naplnila v době spáchání skutku výše uvedenou přípravu k trestnému činu, bylo na místě za použití ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák. použít právního posouzení skutku podle § 128c písm. b) tr. zák. po novelizaci účinné k 1. 1. 1992.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon v napadeném usnesení, ani v řízení předcházejícím, porušen nebyl.

Lze konstatovat, že Okresní i Krajský soud své rozhodnutí opřeli o dostatečně provedená skutková zjištění.

Zjišťování toho, zda je event. skutek trestným činem podle zákona, není otázkou skutkovou, nýbrž právní. Tato otázka pak musí být zkoumána v každém stadiu trestního řízení, bez ohledu na stav dokazování. Jestliže pak orgán meritorně ve věci rozhodující dospěje k závěru, že dosud provedené dokazování nenasvědčuje tomu, že by skutek naplňoval skutkovou podstatu některého trestného činu podle platné právní úpravy a nepřipadá v úvahu další dokazování, které by přineslo zjištění nových skutečností týkajících se jeho právního posouzení, může trestní stíhání z důvodu ustanovení § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastavit [event. podle stadia trestního řízení obviněného obžaloby zprostit podle § 226 písm. b) tr. ř.].

Okresní soud proto nepochybil, pokud ve věci rozhodl, aniž dokazování doplnil způsobem naznačeným ve stížnosti pro porušení zákona.

Rozhodnutí Okresního soudu i Krajského soudu jsou však správná i z hlediska věcného. Soudy správně dovodily, že právní posouzení skutku jako trestného činu podplácení podle § 161 odst. 1 tr. ř. nepřichází v úvahu, neboť skutková podstata tohoto trestného činu nebyla naplněna. Vyloučeno je i

trestní stíhání obviněné pro trestný čin pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128c odst. 2 tr. zák., neboť toto zákonné ustanovení nabylo účinnosti teprve poté, co se stal projednávaný skutek.

Nesprávné jsou dále závěry uvedené ve stížnosti pro porušení zákona, že by v konkrétním případě mohla být jednáním obviněné naplněna skutková podstata přípravy k trestnému činu podvodu podle § 7 odst. 1 k § 250 odst. 1, 4 tr. zák. Podle názoru stěžovatele návrh obviněné na přijetí úplaty v částce jednoho miliónu Kčs měl být návodem poškozeného R. k přijetí úplaty a směřoval k tomu, aby se tímto způsobem obohatil a zanechal v důsledku toho účasti na dražbě. Tím by byl uveden v omyl licitátor o tom, že existuje jediný zájemce, tj. účastník dražby P. Došlo by tím ke škodě státu, kterému vydražovaná jednotka patřila a který by byl připraven o částku přibližně kolem 16 000 000 Kčs.

Uvedená právní konstrukce však nevychází ze znění zákona. Trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede jiného v omyl nebo využije něčího omylu a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou. Odstoupením v dražbě však neuvádí účastník dražby licitátora ani nikoho jiného v omyl. Nejde o předstírání toho, že je počet účastníků dražby nižší, ale o skutečné omezení jejich počtu se všemi právními důsledky tohoto kroku, zejména ztráty možnosti získat věc, která je v dražbě prodávána.

Jednání obviněné V. B. v rozsahu, v jakém jí bylo kladeno za vinu, tedy v době, kdy se ho měla dopustit, nebylo proto možno subsumovat pod kteroukoliv skutkovou podstatu trestného činu podle platných trestněprávních předpisů.

Protože napadeným soudním rozhodnutím, ani v řízení předcházejícím zákon porušen nebyl, byla stížnost pro porušení zákona podle § 268 odst. 1 tr. ř. zamítnuta.